

Projekt

przygotowany przez Wójta
Gminy Siemyśl

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY SIEMYŚL

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Siemyśl na lata 2023-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm¹⁾) Rada Gminy Siemyśl uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl na lata 2023-2029 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego niniejszej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127 i 2140.

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Gminy Siemyśl
z dnia ..... 2022 r.

**GMINA
SIEMYŚL**

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY SIEMYŚL
NA LATA 2023-2029**

Siemyśl 2022 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.....	5
II.	Podstawy prawne opracowania Strategii.....	8
1.	Główne ramy prawne	8
2.	Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.....	9
III.	Proces uspołeczniania, słownik pojęć oraz uczestnicy	16
1.	Proces uspołeczniania	16
2.	Słownik pojęć.....	16
IV.	Wizja, misja oraz cel strategiczny	17
V.	Charakterystyka środowiska społecznego.....	18
	Informacje ogólne	18
	Struktura ludności	19
	Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe	19
	Pomoc społeczna	20
	Bezrobocie.....	21
VI.	Diagnoza Problemów Społecznych.....	23
1.	Badania.....	23
2.	Wnioski	23
VII.	Analiza SWOT oraz dane prospektywne	29
1.	Analiza SWOT	29
2.	Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii).....	35
	Pomoc społeczna	35
	Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.....	36
	Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej.....	36
VIII.	Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja.....	37
1.	Cele główne strategii.....	37
2.	Cele operacyjne i ich realizacja.....	38
IX.	Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią.....	45

X. System zarządzania i aktualizacji strategii.....	47
Podmioty zarządzające realizacją strategii.....	47
Ramy finansowe Strategii	47
Instrumenty realizacji strategii	48
Monitoring i ocena wdrażania strategii	49
Aktualizacja strategii	50

I. WSTĘP

*„Od problemów nie należy uciekać,
tylko je rozwiązywać.”*

(P.Ch. Cast)

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia takiej strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznych, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę. Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie - społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto, w ślad za Diagnozą Problemów Społecznych, powtórzyć definicję pojęcia „problemów społecznych” – w ujęciu R. Marisa są to: *„ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”*¹. Z kolei, według K. Frysztackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przewyciężenia,
- można go przewyciężyć przez zbiorowe działanie.

---

¹ K. Frysztacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Frysztacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

Realizację celu jaki wynika z konieczności stworzenia strategii gmina może osiągnąć przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę, bądź wykorzystanie infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji. W konsekwencji, bardzo często pożądane staje się stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno-kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

Wobec powyższego, uznać należy iż w polskich realiach, problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć (i w rzeczywistości tak niestety jest). Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które spotkała.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągnięcia wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że strategia jest dokumentem „żywym” co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych.

II. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

1. Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2286, z późn. zm.). Ustawa o pomocy społecznej określa:

1. zadania w zakresie pomocy społecznej,
2. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
3. organizacje pomocy społecznej,
4. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej, oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej ukazano sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
2. Polska Cyfrowa;
3. Kapitał ludzki;
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski;
5. Rozwój regionalny;
6. Transport;

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

7. Kapitał społeczny;
8. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka

chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego zadania ze Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych obliuguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna. Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 została przygotowana jako reakcja zwrotna na wyzwania, jakie zidentyfikowano w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Nierozzerwalnym elementem inicjatywy rozwoju Polski na najbliższe lata jest Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego. Sztandarowym celem Strategii jest umocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju gospodarczo – społecznym Polski, realizowanego za pomocą czterech najważniejszych zadań szczegółowych:

Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.

Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.

Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.

Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Współpraca różnych podmiotów aktywnych w sferze społecznej, takich jak: organizacje społeczne czy podmioty publiczne będzie umożliwiała realizację określonych celów. Działania skierowane do beneficjentów OPS będą miały wpływ na osiągnięcie wyżej wymienionych założeń, a zwłaszcza na zwiększenie aktywności i wzrost poziomu umiejętności wspomagających rozwój kapitału społecznego.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze

instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).

- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.
- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla ona zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające zaangażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Jest to dokument stanowiąc podstawę do prowadzenia polityki rozwoju w regionie. Określa kierunki tej polityki i wytycza cele do osiągnięcia w przyjętym horyzoncie czasowym. W oparciu o diagnozę stanu województwa oraz uwarunkowania jego rozwoju, sformułowano wizję i misję rozwoju oraz wyznaczono cele strategiczne i kierunkowe rozwoju województwa.

Do celów kierunkowych istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.:

- Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego;
- Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.

III. PROCES USPOŁECZNIANIA, SŁOWNIK POJĘĆ ORAZ UCZESTNICZY

1. Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2. Słownik pojęć

- WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,
- MISJA – sens naszego istnienia i działania,
- PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR),
- CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,
- ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

IV. WIZJA, MISJA ORAZ CEL STRATEGICZNY

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy Siemyśl, jaki jednostka (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Wobec powyższego, mając na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (określone w poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl, wizja została sformułowana w następujący sposób:

Gmina Siemyśl jako miejsce przyjazne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy socjalne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę zdrowotną;
- gwarantuje nowoczesną edukację, niezależną od wieku czy niepełnosprawności,
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej.

Misję Gminy Siemyśl, wobec przedstawionej wizji, a także dotychczas prowadzonych działań, należy przedstawić następująco: **„Siemyśl – gmina zapewniająca pomoc, wsparcie oraz bezpieczeństwo swoim mieszkańcom”**.

Celem strategicznym, a zarazem podstawowym (wyjściowym) jest opracowanie harmonijnego planu działania, spójnego z przedstawioną wizją, uwzględniającego szczegółowy podział na priorytetowe obszary.

V. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Siemyśl ma 3 906 mieszkańców, z czego 49,0% stanowią kobiety, a 51,0% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 11,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,5 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Siemyśl zawarli w 2021 roku 14 małżeństw, co odpowiada 3,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski.

Gmina Siemyśl ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -33. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -8,44 na 1000 mieszkańców gminy Siemyśl. W 2021 roku urodziło się 29 dzieci, w tym 28% dziewczynek i 72% chłopców.

63,2% mieszkańców gminy Siemyśl jest w wieku produkcyjnym, 19,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Według stanu na koniec 2021 roku, Gmina dysponuje 7 lokalami komunalnymi.

Powierzchnia Gminy Siemyśl wynosi 6472,97 ha, z czego znaczącą część stanowią użytki rolne – 6359,27 ha, a 113,69 ha – lasy.

W Gminie, na koniec 2021 r., zarejestrowanych było 181 osób prowadzących działalność gospodarczą. Przeważającym profilem działalności jest branża budowlana (57), a także handel i naprawy (35).

STRUKTURA LUDNOŚCI

GRUPA WIEKOWA	GMINA	
	OGÓLEM	KOBIETY
2020 rok		
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	819	374
Wiek produkcyjny (19 – 59/64)	2331	1068
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	634	428
2021 rok		
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	813	373
Wiek produkcyjny (19 – 59/64)	2365	1048
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	627	417

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I PONADPODSTAWOWE

Struktura placówek oświatowych w Gminie.

Liczba placówek	2020/2021	2021/2022
Placówki wychowania przedszkolnego – oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2	2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	131	146
Szkoły podstawowe	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	296	298
Szkoły ponadpodstawowe	0	0
Uczniowie szkół ponadpodstawowych	222	216

POMOC SPOŁECZNA

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2020 ROK	2021 ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC NA PODSTAWIE WYDANYCH DECYZJI	83	69
W TYM ZADANIA WŁASNE	58	46
W TYM ZADANIA ZLECONE	25	23
LICZBA RODZIN	58	48
LICZBA OSÓB W RODZINACH	141	116

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemyślu (dalej jako: OPS). Szczegółowe przedstawienie danych dotyczących ilości osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej znajduje się w tabeli poniżej (nast. strona).

Poza OPS, na terenie Gminy funkcjonują:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Konsultacyjny,
- Punkt Wsparcia Rodzin oraz Osób Doświadczających Przemocy.

BEZROBOCIE

	2020 ROK		2021 ROK	
	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY
BEZROBOTNI	49	30	46	28
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	16	13	4	3
ZAMIESZKALI NA WSI	49	30	46	28

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
	2020 rok		2021 rok	
UBÓSTWO	22	50	27	64
SIEROCTWO	0	0	0	0
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	9	48	11	58
BEZDOMNOŚĆ	1	1	2	5
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	15	25	15	25
BEZRADNOŚĆ	3	11	4	15
DŁUGOTRWALA CHOROBA	30	61	36	77
ALKOHOLIZM	2	2	3	3
NARKOMANIA	1	1	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0

VI. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Badania

W Gminie Siemyśl w 2022 roku przeprowadzona została Diagnoza Problemów Społecznych, która stanowiła jeden z elementów przygotowawczych do skonstruowania niniejszej Strategii. Główny cel badań stanowiło zdiagnozowanie skali problemów społecznych w Gminie Siemyśl oraz postaw mieszkańców względem problemów: przemocy w rodzinie, ubóstwa, starzenia się społeczeństwa, niepełnosprawności, bezdomności, bezrobocia, wykluczenia społecznego, oraz innych problemów społecznych.

W badaniu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców Gminy. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskania informacji, które posłużą do sporządzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Na potrzeby niniejszej Strategii, w dalszej części niniejszego Rozdziału zaprezentowane zostały wnioski i rekomendacje jakie zawarte zostały we wskazanej Diagnozie.

2. Wnioski

Problem bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego – rekomendowane działania profilaktyczne:

- Tworzenie kampanii społecznej potępiającej różnego rodzaju dyskryminację, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
- Kontynuowanie działań pomocowych dla osób ubogich: zasiłki i świadczenia, mieszkania socjalne, zbiórki pieniędzy, ubrań, żywności.
- Istotne jest, aby szkoła nadal identyfikowała problemy finansowe w rodzinach uczniów oraz pomoc tym osobom (darmowe podręczniki, wyprawki szkolne, stypendia).

- Identyfikowanie osób pozostających bez zatrudnienia i dalsza pomoc obejmująca pośrednictwo zawodowe, w tym szkolenia z poszukiwania pracy oraz kontynuowanie wsparcia dla osób wchodzących lub powracających na rynek pracy. Ankietowani wskazywali, iż bezrobocie jest jednym z głównych przyczyn popadania w ubóstwo (64,00%).
- Organizowanie staży/praktyk zawodowych dla dorosłych, w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, a także szkoleń z zakresu kompetencji kluczowych. Istotne jest, aby osoby, które mają mniejsze zasoby finansowe miały możliwość uzyskania dofinansowania przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, stażu lub praktyk zawodowych.
- Dalsze finansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dalsze utrzymywanie wsparcia i poradnictwa dla tych grup.
- Upowszechnienie wolontariatu – przygotowywanie wolontariuszy i zapewnianie im możliwości pracy w zakresie świadczenia pomocy osobom starszym, bezdomnym i zagrożonym ubóstwem.
- Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości, a także wspieranie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Wpływanie na kształtowanie stylu życia oraz stanu zaspokojenia potrzeb poprzez udostępnianie informacji o ofercie usług aktywizujących skierowanych do osób w trudnej sytuacji finansowej. Informacje powinny być dostępne w często uczęszczanych miejscach w formie plakatów, ulotek, czy krótkich broszur.

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami - rekomendowane działania profilaktyczne:

- Ankietowani wskazywali, iż brak akceptacji w środowisku lokalnym jest problemem, z którym zmagają się osoby z niepełnosprawnościami (7,00%). Ważne jest podejmowanie akcji promujących włączenie osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, budujących pozytywne nastawienie społeczne, otwartość społeczną na te niepełnosprawności,

a także przekazujących rzetelne informacje na temat tych niepełnosprawności. Niewiedza jest często źródłem niechęci, mitów i niekorzystnych stereotypów, które rzutują na wszystkie sfery życia osób z niepełnosprawnościami, w tym także na ich bardzo niekorzystną sytuację na rynku pracy.

- Zaleca się prowadzenie szerokiej społecznej akcji informacyjnej o prawach, ulgach i równości szans osób z niepełnosprawnościami we wszystkich sferach ich życia.
- Osoby z niepełnosprawnościami należą do kategorii osób, których sytuacja na rynku pracy jest niekorzystna, a przecież praca zawodowa, sama aktywność w tym wymiarze ludzkiego funkcjonowania, jest jednym z najskuteczniejszych sposobów prowadzących do integracji osoby z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem. Praca zawodowa jest istotnym czynnikiem przeciwdziałającym izolacji i dyskryminacji, jest zatem wartością ważną nie tylko z jednostkowego, ale także społecznego punktu widzenia, daje możliwość uzyskiwania przez osoby niepełnosprawne samodzielności ekonomicznej. Dlatego warto pokazywać w środkach masowego przekazu dobre praktyki związane z udanymi sposobami samozatrudnienia oraz promujące aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami. Badania pokazały, iż zdaniem 31,00% badanych bezrobocie jest jednym z głównych problemów, z którymi zmagają się osoby z niepełnosprawnościami w Gminie Siemyśl.
- Zaleca się dostosowywanie miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, iż jednym z problemów osób z niepełnosprawnościami są bariery architektoniczne (53,00%). Istniejące w przestrzeniach publicznych niewralgiczne bariery i utrudnienia takie jak: krawężniki, brak chodników, podjazdów czy wyznaczonych miejsc parkingowych powinny zostać rozwiązane poprzez lepsze dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Należy podjąć działania mające na celu dostosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Sytuacja osób starszych - rekomendowane działania profilaktyczne:

- Należy wzmocnić rolę systemu pomocy społecznej przy jednoczesnej współpracy lokalnych organizacji, grup nieformalnych, wolontariatu, sieci samopomocowych. Kluczowe jest identyfikowanie osób będących lub potencjalnie będących w najtrudniejszej sytuacji materialnej, bez możliwości otrzymywania wsparcia w jakiegokolwiek formie (w tym także wsparcia rodziny). Następnie należy opracować/proponować takie zindywidualizowane metody pomocy, które pozwolą zapewnić tym osobom godny poziom życia.
- Rekomenduje się dalszą materialną pomoc dla osób starszych.
- Poszerzenie zakresu usług opieki medycznej dla osób starszych. Istotna jest współpraca pomiędzy podmiotami wykonującymi działalność leczniczą a ośrodkami pomocy społecznej oraz między pielęgniarkami środowiskowymi a pracownikami socjalnymi. Badani w większości wskazywali, iż w Gminie Siemysł należy rozwijać usługi opiekuńcze skierowane do osób starszych (59,00%).
- Usuwanie barier biurokratycznych w dostępie do służby zdrowia. Na ogół osoby starsze nie dają sobie rady z formularzami drukowanymi drobną czcionką i zawierającymi niezrozumiałe terminy. Należy dostosować formularze do możliwości osób starszych oraz przeszkolić personel.
- Rozwijanie transportu publicznego, w szczególności na terenach wiejskich lub dofinansowywanie ze środków publicznych alternatywnych form transportu dla niemobilnych osób starszych wymagających specjalistycznego wsparcia medycznego i opiekuńczego.
- Zaleca się dalsze przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych poprzez organizowanie akcji, kampanii mających na celu stworzenie pozytywnego obrazu późniejszej fazy życia, odejście od stereotypu stary = chory, a także rozwój świadomości społecznej na temat potencjału osób starszych.
- Rekomenduje się upowszechnienie wolontariatu – przygotowywanie wolontariuszy i zapewnianie im możliwości pracy w zakresie świadczenia pomocy osobom starszym.

Problem uzależnień – rekomendowane działania profilaktyczne:

- Realizacja kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną skuteczne mogą okazać się materiały profilaktyczne realizowane w formie online, np. kampanie profilaktyczne w social mediach lub telewizji i radiu.
- Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, kontynuowanie organizacji szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb szkoleniowych.
- Szkolenia (w wersji stacjonarnej lub online) dla kadry kierowniczej lokalnych instytucji i przedsiębiorstw w zakresie adekwatnego reagowania i interwencji wobec pracowników wykonujących obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu.
- Kontynuowanie realizacji kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
- Realizowanie kampanii informującej o skutkach picia w ciąży, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.
- Realizacja kampanii, która powinna uwzględniać również informację dla mieszkańców gminy, na temat możliwych form pomocy w przypadku uzależnienia od alkoholu (także jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).
- Zastosowanie w działaniach profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży strategii informacyjnej, w celu poszerzenia wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji picia alkoholu oraz umożliwienia młodym ludziom, podejmowania racjonalnych wyborów, popartych znajomością zagadnień związanych z używaniem napojów wysokoprocentowych. By działania z zakresu strategii informacyjnej, przynosiły oczekiwane rezultaty, powinny być realizowane przez kompetentne osoby, które cechuje wiarygodność, umiejętność wzbudzania zaufania wśród dzieci

i młodzieży i budowania z nimi pozytywnej relacji. Przekazywane informacje, muszą być rzetelne oraz dostosowane do etapu rozwojowego uczniów.

- Rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej. Ważną rolę w diagnozie dzieci dotkniętych tym problemem, odgrywają nauczyciele, wychowawcy i opiekunowie w placówkach, którzy poprzez obserwację i dyskretne wywiady powinny zwracać uwagę na symptomy świadczące o tym, że dziecko cierpi z powodu uzależnionego członka rodziny. Pomocne mogą okazać się również warsztaty psychologiczne (np. podczas godzin wychowawczych) polegające na pracy nad samooceną, budowaniem zaufania, ćwiczeniem różnego rodzaju umiejętności potrzebnych do funkcjonowania w grupie, gry i zabawy pomagające w budowaniu więzi z innymi ludźmi, uczące norm z innymi ludźmi, dające szansę na budowanie pozytywnego wizerunku własnego, a także wycieczki, które będą pomagać budować relacje interpersonalne i pokazywać weselszy, otwarty świat.
- Kontynuowanie podnoszenia kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach celem zwiększenia efektywności działań.
- Kontynuowanie realizacji zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Inwestowanie w sprzęt i niezbędne materiały potrzebne do podwyższenia jakości działań.
- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do dzieci młodszych (w szkole podstawowej) i ich rodziców.

VII. ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE

1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Przedstawiona analiza SWOT obejmuje problemy: bezrobocie, alkoholizm, narkomania, opieka nad osobami starszymi.

**POMOC SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE, POMOC OSOBOM
NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Dobre funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej. – Skoordynowany system pomocy i wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym pomocy. – Wykwalifikowana kadra zaangażowana w pracę Ośrodka Pomocy Społecznej – Mobilność, wielozadaniowość i elastyczność pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej – Dobra współpraca z innymi jednostkami działającymi na terenie Gminy Siemyśl i powiatu kołobrzeskiego (GOPS-y, PCPR, Sąd, Policja, placówki oświatowe, POW, ośrodek zdrowia, MONAR). – Aktywna współpraca z instytucjami z sektora pozarządowego – Stowarzyszenie FENIKS – Filia POW w Trzyniku. – Szybka wymiana informacji pomiędzy instytucjami dotycząca naszych wspólnych klientów. – Dobra współpraca z Punktem Konsultacyjnym oraz Punktem Wspierania Rodzin oraz Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie. – Dobra współpraca przy realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Zespół Interdyscyplinarny. – Prężnie działający Klub Seniora prowadzony w ramach działalności OPS. – Działalność Placówki wsparcia dziennego Kolibry, prowadzonej w formie podwórkowej. – Otwartość na realizację nowych zadań i przedsięwzięć, udział w realizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków finansowych na realizację projektów na rzecz rodzin z dziećmi. – Problemy komunikacyjne – niewystarczająca ilość kursów transportu publicznego w wielu miejscowościach na terenie gminy Siemyśl, powodująca problemy z dojazdem do szkoły, pracy czy lekarzy. – Brak wystarczającej liczby osób mogących świadczyć usługi opiekuńcze. – Brak rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. – Bezradność systemowa wobec znacznej grupy klientów pomocy społecznej.

programów rządowych oraz ogłaszanych przez MPRiPS konkursach.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Gotowość pracowników do podejmowania nowych wyzwań zawodowych oraz podnoszenia swoich kwalifikacji i kompetencji zawodowych. – Doświadczenie zawodowe kadry OPS. – Podejmowanie inicjatyw w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych dla klientów pomocy społecznej. – Funkcjonowanie Powiatowego Centrum Kryzysowego przy PCPR w Kołobrzegu, oferującego wsparcie specjalistów w stacjach kryzysowych 	<ul style="list-style-type: none"> – Słaba kondycja finansowa mieszkańców. – Stereotypowe myślenie na temat pomocy społecznej oraz uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej. – Brak środków finansowych na funkcjonowanie Ośrodka, szkolenia specjalistyczne oraz godne płace dla pracowników. – Niski prestiż zawodu pracownika socjalnego, a tym samym brak kadry z odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi. – Niejednoznaczność przepisów prawa.
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Wykwalifikowana kadra tworząca GKRPA. – Utworzenie punktu konsultacyjnego, w którym swoje usługi dla mieszkańców nieodpłatnie świadczy terapeuta ds. uzależnień, psycholog oraz specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Funkcjonowanie ośrodka MONAR na terenie gminy. – Współpraca ze stacjonarnymi Ośrodkami Leczenia Uzależnień – współfinansowanie działalności WOTUW w Stanominie, zapewniające dostęp do terapii uzależnienia dla mieszkańców gminy. – Chęć współpracy placówek oświatowych i GOKiB w podejmowaniu działań profilaktycznych. – Podejmowanie działań w celu pozyskania dodatkowych, nieodpłatnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> – Zbyt małe środki finansowe na działalność GKRPA, w tym zakup materiałów profilaktycznych, kampanii oraz szkoleń dla członków GKRPA i ZI. – Brak chęci zmiany przez osoby uzależnione. – Brak regulacji prawnych stwarzających możliwości kierowania osoby uzależnionej na leczenie odwykowe bez jej zgody. – Brak biegłych sądowych. – Niska świadomość społeczna dotycząca działalności i funkcjonowania GKRPA. – Trudności komunikacyjne w dotarciu do poradni leczenia uzależnień. – Brak przeszkolenia nauczycieli w programach profilaktycznych. – Brak grup samopomocowych AA, Al-anon, DDA

profilaktycznych. – Sukcesywne doposażanie bibliotek gminnych w materiały literaturę profilaktyczną.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Szanse na pozyskanie rządowych środków finansowych. – Zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i ilość punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywania w miejscu publicznym. – Możliwość zorganizowania w placówkach oświatowych spotkania z terapeutami oraz pacjentami ośrodka MONAR i przeprowadzenie prelekcji profilaktycznych.	– Niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca objawów nadużywania alkoholu, narkotyków, dopalaczy, anaboliów. – Łatwy dostęp do używek. – Brak pozytywnych wzorców w rodzinie. – Wczesna inicjacja alkoholowa w warunkach domowych. – Brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży. – Bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców.
EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji – Obecnie dobra baza materialna placówek oświatowych z dostępem do Internetu – Zapewniona opieka świetlicowa i możliwość wyżywienia, – Baza sportowa – sala gimnastyczna, zespół boisk „orlik”, – Imprezy organizowane cyklicznie i doraźnie – Dobra współpraca między instytucjami oświatowo-społecznymi, – Współpraca z jednostkami oświatowymi na terenie miasta Kołobrzeg (od przedszkoli do szkół)	– Słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy – Niewystarczająca baza lokalowa placówek oświatowych w przyszłości – Brak możliwości dojazdu osób dorosłych i dzieci na uroczystości i imprezy (brak środków komunikacji publicznej) – Niewystarczający dostęp do psychologa – Ograniczona dostępność placówek oświatowych w godzinach popołudniowych – Słaba integracja ze środowiskiem gminnym (osłabiona niewątpliwie przez czas pandemii), – Niezadowalająca aktywność rodziców do współpracy ze szkołą (osłabiona

<p>ponadpodstawowych).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja bogatego Kalendarza imprez i wydarzeń szkolnych; wzmacnianie kompetencji poznawczych, kulturalnych, społecznych uczniów, – Otwartość na wyzwania. – Prężnie działające Rady Rodziców, wspierające działalność szkoły. – Realizacja projektów współfinansowanych ze środków unijnych. – Wysoka społeczna potrzeba uczestnictwa w kulturze oraz wysoka akceptacja wydatkowania środków publicznych na kulturę, niezależnie od poziomu aktywności uczestniczenia w kulturze. – Zasoby w postaci lokali w większości sołectw, gdzie można organizować działalność kulturalną w gminie. – Zespół doświadczonych pracowników. – Rozwinięta sieć współpracy z lokalnymi liderami i społecznikami, stowarzyszeniami, sołectwami i radami sołeckimi. – Działające Zespoły Artystyczne oraz koła gospodyń wiejskich w gminie. 	<p>niewątpliwie przez czas pandemii),</p> <ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom kompetencji wychowawczych części rodzin. – Brak na terenie gminy kadry specjalistycznej (pedagog specjalny, psychiatra dziecięcy). – Wciąż rosnąca liczba dzieci ze zdiagnozowanymi problemami, posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. – Brak możliwości tworzenia oddziałów integracyjnych z uwagi na braki lokalowe, kadrowe i finansowe. – Braki kadrowe, zwłaszcza w oddziałach przedszkolnych. – Niewystarczająca kadra GOKiB, która wymusza na pracownikach wielozadaniowość oraz dużą intensyfikację wykonywanych zadań
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Zakończenie rozbudowy szkoły (w Charzynie) w 2023 roku poszerzy możliwości organizacji różnych wydarzeń, form wsparcia dla uczniów i ich rodziców – Organizacja przedsięwzięć kierowanych do rodziców typu: „Szkoła dla Rodziców” podniesie ich kompetencje do wychowania dzieci, radzenia sobie z ich trudnościami emocjonalno-społecznymi, – Zatrudnienie pedagoga specjalnego i zwiększenie liczby godzin zatrudnionych specjalistów od nowego roku szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> – Niż demograficzny, nieracjonalna rejonizacja, – Słaba baza lokalowa – świetlica, – Niska świadomość edukacyjna większości społeczeństwa gminy, – Brak dostępu do opieki medycznej w szkole, – Brak środków finansowych, – Brak zaangażowania w życie szkolne dzieci znacznej liczby rodziców. – Zawiłość przepisów prawa (nowelizacja ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich).

<p>(pedagoga, psychologa) wzmocni oddziaływania na radzenie sobie z trudnościami odczuwanymi przez uczniów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nawiązanie współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi jest szansą na wprowadzenie tutoringów rówieśniczych. – Dobra współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami pomocowymi z terenu powiatu kołobrzeskiego. – Pozyskiwanie środków na edukację, programy profilaktyczne, – Wymiana doświadczeń między szkołami, – Wzrost środków zewnętrznych dostępnych dla kultury oraz uproszczenie zasad przyznawania dotacji na usługi kulturalne. – Rozwój wolontariatu oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mały udział instytucji kultury w życiu kulturalnym społeczności lokalnej spowodowany rozziwem pomiędzy ofertą kulturalną a zainteresowaniami odbiorców. – Brak wypracowanej postawy aktywnego uczestnictwa w kulturze.
---	---

2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

POMOC SPOŁECZNA

- Zwiększenie liczebności kadry, z uwzględnieniem pojawiających się potrzeb, zapewniające skuteczność podejmowanych inicjatyw.
- Zapewnienie pracownikom dostępu do kursów z zakresu nowoczesnych technik walki z patologiami społecznymi.
- Upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- Znoszenie barier architektonicznych na terenie Gminy.
- Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych.
- Systematyczne prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej różnych form przemocy, a także upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, u których występuje przemoc, przez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej).
- Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy w rodzinie.
- Systematyczne kierowanie sprawców przemocy do programów pomocowych.
- Przygotowanie oferty wsparcia i działań pozwalających na rozwijanie społecznej świadomości dotyczącej problemu przemocy, alkoholizmu i innych patologii społecznych

PROFILAKTYKA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- Rozwój systemu pracy socjalnej, przez podejmowanie wspólnych inicjatyw między poszczególnymi instytucjami i podmiotami, na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu.
- Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi, w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego.
- Przygotowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, służące zmianie postaw i zachowań dzieci i młodzieży wobec uzależnień.
- Promocja zdrowego stylu życia.

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Określenie i zbadanie zainteresowań oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- Poszerzenie oferty sektora organizacji pozarządowych, klubów sportowych, bibliotek oraz ośrodków kultury, dostosowanej do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Poszerzenie ogólnej oferty zajęć w ramach Domu Kultury.
- Znoszenie barier architektonicznych – zwiększenie dostępności do placówek kultury oraz oświaty.
- Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Opracowanie i wdrożenie kompleksowych projektów dotyczących udziału osób starszych w życiu społecznym.
- Zwiększenie ilości bezpłatnych imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób starszych.

VIII. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

1. Cele główne strategii.

W niniejszej Strategii wizję sformułowano w następujący sposób:

Gmina Siemyśl jako miejsce przyjazne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązującą problemy socjalne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę zdrowotną;
- zapewnia nowoczesną edukację, niezależną od innych czynników, takich jak: wiek czy niepełnosprawność,
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej.

Wobec przedstawionej wizji, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań, cel główny niniejszej Strategii należy sformułować w następujący sposób:

**Gmina Siemyśl – bezpieczna, przyjazna i otwarta dla mieszkańców,
zapewniająca wysoki standard życia.**

Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas wytyczonych kierunków strategicznych (nieznacznie zmodyfikowanych), z uwzględnieniem bieżących zmian. W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.**
- II. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.**
- III. Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo.**

2. Cele operacyjne i ich realizacja

<u>Cel Strategiczny nr I</u> <u>Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem</u> <u>rodzin dysfunkcyjnych</u>		
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	<ul style="list-style-type: none"> – Kontynuacja i doskonalenie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Poszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin – Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami Gminy zajmującymi się polityką społeczną i socjalną 	<p>Za realizację wszystkich działań odpowiadają:</p> <p>1. Wójt</p> <p>2. OPS</p> <p>3. Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>4. Placówki oświatowe</p> <p>5. Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka</p>
2. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych – rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy 	
3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – Edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji – Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego 	
4. Wspieranie rodzin wielodzietnych	<ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin wielodzietnych – Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych 	

	wykluczeniem, a w szczególności zapewnienie odzieży i artykułów szkolnych	
5. Wspieranie dzieci i młodzieży utalentowanej z rodzin zagrożonych wykluczeniem.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie dokształcania dla dzieci szczególnie zdolnych z rodzin ubogich – Opracowanie programu zajęć dodatkowych dla dzieci szczególnie zdolnych – Wdrażanie programów terapeutycznych służących rozwojowi rodziny – Tworzenie świetlic i klubów młodzieżowych realizujących programy terapeutyczne 	
6. Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	<ul style="list-style-type: none"> – Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną – Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi – Szybsza i skuteczniejsza interwencja w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych 	
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania		
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u>		
<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego; – Wprowadzenie rozwiązań w zakresie komunikacji między instytucjami; – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji; – Liczba/ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; – Liczba zawiązanych grup wsparcia dla rodzin (ew. ilość spotkań w ramach istniejących grup) 		

wsparcia);

- Liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek;
- Liczba zajęć dokształcających dla dzieci (ew. ilość godzin zajęć);
- Liczba świetlic/klubów młodzieżowych/liczba osób uczęszczających do placówek;
- Liczba szkoleń dla pracowników pomocy społecznej;
- Skala udzielonej pomocy – ilość zapewnionej odzieży oraz artykułów szkolnych.

Cel Strategiczny nr II **Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym**

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca oraz podejmowanie działań wspólnych w ramach instytucji wspierających osoby bezrobotne (OPS oraz PUP), poprzez organizację warsztatów aktywizujących oraz podnoszących kwalifikacje tych osób - Przyznanie świadczeń finansowych oraz świadczeń w naturze	Za realizację wszystkich działań odpowiadają:
2. Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców gminy - Organizacja zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych	1. Wójt
3. Aktywizacja i pomoc seniorom	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działalności Klubu Seniora, w tym również aktywizowanie osób starszych do uczestnictwa w zajęciach Klubu - Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców gminy - Organizacja zajęć i szkoleń dla seniorów	2. OPS 3. Placówki oświatowe 4. Gminny Ośrodek Kultury i

<p>4. Wsparcie osób ubogich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kontynuacja programu dożywiania dzieci i młodzieży – Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem – Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego – Wsparcie osób ubogich w zakresie mieszkalnictwa socjalnego 	<p>Biblioteka</p>
<p>5. Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia w rodzinach objętych pomocą społeczną</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie i realizacja programów aktywizacji młodzieży zagrożonej dziedziczeniem bezrobocia 	
<p>6. Zminimalizowanie zjawisk patologii społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, terapeutycznego – Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii – Zaostrzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu – Organizowanie zajęć profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych – Kontynuacja i realizacja programów profilaktycznych 	

Finansowanie – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania

Wskaźniki oceny realizacji Strategii:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz seniorów;
- Liczba przydzielonych lokali socjalnych;
- Ilość przyznanych świadczeń socjalnych (wraz z kwotą);
- Ilość wydanych dzieciom posiłków w ramach programu dożywiania;
- Liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek letni i/lub zimowy;
- Liczba imprez/wydarzeń rekreacyjno-integracyjnych zorganizowanych w Gminie;
- Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Cel Strategiczny nr III **Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo**

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Promocja idei wolontariatu, jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie oraz realizacja projektów i programów promujących i wzmacniających wolontariat – Pobudzanie oddolnych inicjatyw 	Za realizację wszystkich działań odpowiadają: 1. Wójt
2. Promocja społeczeństwa obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja różnego rodzaju imprez integracyjnych – Poszerzenie oferty życia społeczno-kulturalnego w gminie 	
3. Rozwój inicjatyw aktywizujących życie lokalnej społeczności	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych pozarządowych – Promowanie osób starszych i niepełnosprawnych, jako pełnowartościowych członków społeczeństwa – Pozyskiwanie 	

	<p>lokalnych liderów działających na rzecz rozwoju lokalnej społeczności</p>	
<p>4. Wsparcie i aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorujących</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja barier architektonicznych - Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych i niepełnosprawnych - Szkolenie opiekunów osób starszych, chorych, niepełnosprawnych - Pomoc w organizowaniu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych 	<p>2. OPS</p> <p>3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
<p>5. Ograniczenie zjawisk uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholizmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wdrażanie programów profilaktycznych - Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i kontynuacja programów profilaktycznych i kampanii społecznych 	<p>4. Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka</p>
<p>6. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych - Promocja modelu zdrowego stylu życia - Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych - Monitorowanie problemu otyłości oraz wad postawy u dzieci i młodzieży - Systematyczne prowadzenie profilaktyki zdrowotnej (m.in. w zakresie wykrywania chorób nowotworowych, realizacji obowiązku szczepień) 	<p>5. Placówki oświatowe</p>

7. Wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.	– Wdrażanie projektów i programów promujących ekologiczny styl życia	
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania		
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba imprez/wydarzeń rekreacyjno-integracyjnych zorganizowanych w Gminie; – Poziom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych; – Liczba przeprowadzonych prac adaptacyjnych, celem likwidacji barier architektonicznych; – Liczba stworzonych kampanii edukacyjnych dot. problematyki szkodliwości alkoholu; – Liczba zapewnionych usług opiekuńczych; – Skala dostępności do lekarzy-specjalistów na terenie Gminy; – Skala dostępności do usług rehabilitacyjnych na terenie Gminy. 		

IX. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii obejmują przede wszystkim:

- wzrost aktywności mieszkańców (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- zmniejszenie rozmiarów oraz ogólnej skali problemów społecznych.

Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

<u>Problem społeczny</u>	<u>Prognoza zmian</u>
Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> – spadek liczby osób bezrobotnych, – aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, – zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, – wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej. – powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, – podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych, – wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe, – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, – łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu, – rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny.
Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa warunków życia mieszkańców, – zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym,
Przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, – ochrona ofiar przemocy, – zwiększenie dostępności do specjalistycznych terapii dla sprawców przemocy, – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
Osoby starsze	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób starszych.

X. SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII.

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Niestworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt – wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet Gminy przy pomocy Urzędu Gminy; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem i charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki

i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań osłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia w całości kształcie finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Koszt realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siemyśl na lata 2023-2029 został oszacowany w skali rocznej, wspólnie dla wszystkich celów strategii. Zakłada się, że wydatki na realizację celów strategicznych będą oscylować w granicach określonych w poniższym zestawieniu:

<u>Cel:</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>	<u>2029</u>
I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.	430 000,00	438 000,00	445 000,00	452 000,00	460 000,00	469 000,00	477 000,00
II. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.							
III. Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo.							

INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gmina Siemyśl będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siemyśl, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Gminy Siemyśl, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Kierownika OPS. Jednocześnie, wskazać należy, że Kierownik OPS wskazuje Koordynatorów Wspierających, jako osoby/podmioty wspierające realizację poszczególnych Celów (bądź Kierunków działania) niniejszej Strategii. Osoby te, jeżeli nie podlegają służbowo Kierownikowi OPS, są przydzielane/delegowane do wskazanych zadań na polecenie Wójta (na wniosek Kierownika).

Podstawowymi realizatorami Strategii, poza OPS, są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka;
- Pedagodzy szkolni;
- Szkoły.

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być m.in.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z Celami Strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, poradnie zdrowia psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedkładając stosowne propozycje Radzie Gminy Siemysł. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

Do 30 stycznia każdego roku na ręce Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Koordynatorzy Wspierający składają sprawozdanie za poprzedni rok z realizowanych zadań, z uwzględnieniem właściwych programów i projektów pomocy społecznej i oceną stopnia osiągnięcia celów nakreślonych w strategii. Całościowy raport Kierownik OPS przedkłada Wójtowi do końca pierwszego kwartału każdego roku za rok poprzedzający.

AKTUALIZACJA STRATEGII

Przeгляд aktualizacyjny Strategii odbędzie się po co najmniej 3 latach realizacji. Za aktualizację odpowiada Kierownik OPS.

Przeгляд aktualizacyjny to cykl prac analogicznych do procesu tworzenia gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, poprzedzonych analizą zmian następujących w otoczeniu społeczno-gospodarczym (np. nowe uregulowania prawne, nowe możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych) oraz oceną postępów w realizacji Strategii, w tym poziomu zadowolenia lokalnej społeczności z podjętych działań w sferze polityki społecznej. Następnie na warsztatach z realizatorami Strategii, na podstawie zebranych materiałów (dane statystyczne, ankiety, sondaże opinii publicznej) i wyników monitoringu Strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji, a także dokonana zostanie weryfikacja poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań realizacyjnych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejszy projekt strategii został opracowany przy udziale kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Uwzględnia on potrzeby, możliwości i ograniczenia poszczególnych obszarów gminnej polityki społecznej na okres najbliższych 7 lat.

W związku z powyższym wnioskuję o przyjęcie przedkładanego projektu uchwały.

Wójt

Marek Dołkowski